

je. Het geheel is tegelijk kinds en groezelig. Een popje hangt er met het hoofd gescheiden van de romp, op een draadje kleven horzels. 'Die zijn even giftig als adders', weet de fotograaf. Het begeleidend nachtmuziekje lijkt op de intro van *Child's Play*, de horrorfilm over een bloeddorstige pop. Volgens Sara kan de kleine officier uit de titel twee dingen zijn: 'Ofwel is hij het mannetje dat aan de rand van het werk bengelt, met een kurken wijnstap als hoofd. Ofwel zit hij in het huisje.'

U

Onze volgende stopplaats is het Antwerps districtshuis. Daar vertonen de tv's in het midden van de wachtzaal deze keer geen beelden van het ATV-nieuws, of een heruitzending van *Thuis*. Nee, dit is minder toegankelijk. De Iraanse schrijver Kader Abdolah maakte samen met de Amerikaans-Belgische kalligraaf Brody Neuenschwander een film van een kwartier. Hij komt veeleer minimalistisch over: op een zwarte achtergrond maken twee pennen kalligrafische tekeningen. Je hoort de stemmen van de twee kunstenaars: Abdolah leert Neuenschwander het Perzisch schrift kennen, gekenmerkt door de flexibiliteit van de letters. In het Perzisch maakt het voor de leesbaarheid niet uit hoe lang of hoe breed de letters zijn. Terzelfdertijd brengt Neuenschwander collega Abdolah zijn kennis van de kalligrafie over.

Q

We gaan naar de voetgangerstunnel, waar het project Q te vinden is, onder de naam *Q Q le Q*. Ik herinner me dat deze zomer een muziekinstallatie er een haan deed kraaien. 'Die haan heb-

ben we onlangs moeten wegnemen, wegens de overlast.' Ik kan het me al voorstellen: te veel mensen die kloegen dat ze 'hiervoor geen belastingen betaalden'. Sara vond de haan een origineel idee: 'De kunstenaar die de burger wakker houdt.' De wakkere creatievelingen van de Q zijn eigenlijk een trio: de Nederlandse dichter Simon Vinkenoog, en het ontwerpersduo Klaas Borms en Hans Weyers. Hun haan heeft in de voetgangerstunnel gedaan met kraaien, maar zij hebben er nog altijd hun spiegels hangen. 'Ook de spiegels hebben een maatschappelijke functie', verklaart Sara. 'Ze reflecteren, en zetten de mens aan om ook zelf te reflecteren.'

De spiegels zijn beschreven met gedichten van Simon Vinkenoog. Elke spiegel heeft de vorm van een ei, en onderaan rechts beeldt een gulden kronkel het been van de Q uit. Ik lees een gedicht aan de uitgang van de tunnel, aan de rechteroever. 'Leren leven/ is een plicht/ die ieders leven verlicht/ licht/ in/ zicht.' Op de achtergrond reflecteert de voorbijstromende Schelde het weinige zonlicht. 'Geen toeval dat het werk hier hangt, met dat gedicht dat eindigt op het woord licht', laat ik Sara weten. 'Ja, zo heeft ieder zijn interpretatie', relativeert ze. 'Ik heb hier eens gestaan met een ploeg van Radio 1, die de voorbijgangers vroeg wat ze van de gedichten vonden. Wat ik allemaal heb gehoord, de gekste verklaringen eerst. Maar misschien wel allemaal even waardevol.' We sluiten de wandeling hier af. Op de laatste vraag, of ze niet ontmoedigd raakt door de weerstand van de Antwerpenaars op de kunstwerken, antwoordt Sara met een citaat van dichter Lucebert: 'Alles van waarde is weerloos.' Daar zal de bebloede vandaal van de letter A wellicht anders over denken.

De installatie rond de letter J, van Benjamin Verdonck en Spinvis. De tv's tonen beelden van de Ring, genomen overdag en bij nacht.

STAD VAN LETTERS

- Letter A: *Antwerpse Luchten* (Lanoye - Eerdeken), Mutsaardstraat, tot later te bepalen datum.
 - Letter Q: *Q Q le Q* (Vinkenoog - Weyers & Borms), Sint-Annatunnel (of voetgangerstunnel), tot 22 april 2005.
 - Letter U: *U-turn* (Neuenschwander - Abdolah): Districtshuis Antwerpen, Lange Gasthuisstraat 21, weekdagen van 9 tot 15u, donderdag ook van 17 tot 19u, tot 22 april 2005.
 - Letter Y: *Verkeersborden* (Haring - Körmeling), Leysstraat, tot 22 april 2005.
 - Letter J: *De kleine Officier en de Getijdenklok* (Verdonck - Spinvis), herneming op de Nachten op 27, 28 en 29 januari.
 - Andere lopende letterprojecten: *Letter P: Mr. P.* (Dendooven - Loe). De lotgevallen van de bizarre Mr. P. Placemat met scènes uit het verhaal, in de volgende restaurants: Gounod (Kelderstraat 4), Faites Simple (Quellinstraat 30), 't Lastig Portret (Blindenstraat 1), Brasserie Fotomuseum (Waalsekaal 47), Lunchbox (Nieuwstad 10). De placemats zijn ook te koop in de Stadswinkel (Grote Markt 11), in Fnac Antwerpen (Groenplaats 31), in boekhandel Copyright (Nationalestraat 28a) of bij ABC2004 (Wapper 2). Een set van vier maal zes placemats kost €2,5. Geldig zolang de voorraad strekt. *Letter H: Gedichten* (Herzberg - Merckaert). Een handboek met gedicht kost €7,5, een set van vier kost €25. Te verkrijgen in de Stadswinkel of bij ABC2004.
- Over elke letter zijn cahiers te verkrijgen in de boekhandel voor €15. Meer informatie vind je op www.abc2004.be of via 03/229.18.70.